

dustri af denne Bessaffenhed kun kan komme frem i tetbefolkede Egne, og særlig i Nærheden af Byer, men jeg vil sige det ærede Medlem, at vi, der leve i Byerne, ere dog ogsaa Memestær. Der er en stor Arbejderbefolkning der, som ogsaa skal leve, og som det er godt, om vi kunne faae til at leve rundelig, saa at den ikke falder det Of-sentlige til Byrde. Befolkningen i Byerne er i de senere Aar i stærk Tiltagen, og det er vist overordentlig tvivlsomt, om der i Længden vil være Arbeide nok for de mange Arme, naar man ikke netop ved den Slags Industri, som her er Tale om, søger at stæffe dem Bessjæftigelse. Seg maa i Mødsætning til det ærede Medlem for Veile Amts 3die Balgkreds (Th. Nielsen) fremhæve, at man ikke ved denne Industri stæber Noget, der paa nogen Maade kan stilles lige med Arbejderbefolkningen i Almindelighed, thi Bessaffenheden af det Arbeide, som i denne Industri udfordres af Befolkningen, er for det Første om Sommeren aldeles det samme, som ellers udfordres af Agerbrugere, og for det Andet om Vinteren et Arbeide, som er sundt, og som ikke blot Mænd, men ogsaa Kvinder og Børn kunne anvendes til, hvad som bejendt ikke med Held kan ske i mange andre Grene af Industrien.

Winther: Det er mig kjært, at jeg i sin Tid stemte imod det Lovforslag, som blev til Lov af 3die Mai 1873. Seg gjorde det af flere Grunde, men jeg skal her kun gjentage to af disse. Den ene var den, at det forekom mig, at det var urigtigt at lægge Hindringen imod den frie Næringsdrift her i Landet, naar ikke Almenvellet ligefrem krævede det. Der er Erfaring fra andre Lande for, at man har havt Told paa Sukker, og dog har tilladt Sukkerroedyrkingen og Oprettelsen af Fabrikker til at tilvirke Røefukker, uden fra Begyndelsen af at bestætte denne Industri, men her har man derimod, som man siger, taget Hatten af, før man ser Manden. Man lod, som om man vidste, at det Sukker, der vilde blive produceret af disse Fabrikker, vilde komme til at stæde vor Indtagt af Suktertolden paa en saadan Maade, at Almenvellet vilde lide derunder. Man fremhævede ved Siden deraf, at der var en vis Landsdel, som særlig vilde komme til at lide, hvis vi gik ind paa, at Sukkerroedyrkingen blev fri, og denne Landsdel var Vestindien. Seg tillod mig dengang at gjøre opmærksom paa, at Vestindien, navnlig efter hvad der var passeret der, maatte ligge os lidt mindre paa Hjerte end det egentlige Danmark, men Loven blev vedtagen, og Vestindien blev begunstiget. Vestindien er nu iøvrigt ogsaa bleven begunstiget ved senere Leiligheder; man har ligesom ikke kunnet begunstige Vestindien nok. Seg veed ikke, om det er for Vestindiens Skyld eller for visse Folks Skyld, som bo her i Hovedstaden, som staa i nær Forbindelse med Vestindien, og som ere Matadorer. Det skal jeg laae staa hen; Enhver

kan jo have sine Tanker derom og tænke, hvad han vil; jeg tillader mig at have mine Tanker om dette Forhold, og Tanker ere jo toldfri. Det har imidlertid ikke viist sig, at der var nogen Fare for Almenvellet, hvis man tillod, at saadanne Fabrikker opstod, og derfor skulde man ikke have indstrænket den frie Næringsdrift her i Landet. Min anden Grund var den, at man ved at vedtage den omtalte Lov gjorde det vanskeligt at komme bort fra den høie Besskatning, som uretfærdig hviler paa Sukker under Navn af Krigstold. Man har gjort sig megen Uleilighed for, at der skulde komme lige saa Meget ind i Statskassen ved Suktertoldbesskatningen, som der kom forud for Loven af 1873; man har været bange for, at vi skulde miste Noget af den Indtagt, der kom ind ved Krigstoldbesskatten. Det forekommer mig at være besynderligt fra deres Side, som anerkjende, at det er uretfærdigt at lægge en stor Skat paa Forbrugen, og at man derimod bør se at komme til en anden Statte-maade, der bedre træffer dem, som have Naad til at betale. Hvorfor vil man, naar man har denne Erkjendelse, række Haand til at opretholde denne Besskatning i sin fulde Udstrækning, som navnlig med Hensyn til denne Artikel er dobbelt tung, fordi Tolden paa Sukker hviler paa en ligefrem Uretfærdighed, idet man med klar Bevidsthed har besskattet denne Artikel i høiere Grad, end den burde være efter det System, hvorefter man ellers har lagt Told paa de forskjellige Produkter? Man satte dem nemlig paa eengang i en Skat, som svarede til den formodede indbyrdes Værdi, de forskjellige Gjenstande have. Loven af 1873 forekom mig at være en Selvmødsjæftigelse, men jeg sagde mig ogsaa fri for den og stemte imod den. Nu er netop det sket, som jeg tænkte mig og omtalte dengang, da Loven blev vedtagen. Seg sagde: Nu paalægger man denne Skat, og der er da Nogle, som alligevel gaa ind paa at anlægge disse Fabrikker i deres Begeistring for at gavne Fædrelandet ved den Udvikling i Landbruget, hvorpaa de haabe; man lader dem regne feil, og naar Fabrikkerne have bestaaet i nogen Tid, viser det sig, at de ikke kunne balancere. Dette udtalte jeg dengang, og hvad er nu sket? Netop dette, og derfor er det foreliggende Lovforslag kommet frem. Nu skal man søge at lappe paa de uheldige Forhold, der ere tilveiebragte ved Loven af 3die Mai 1873. Det forekommer mig, at det ene rigtige Skridt, som kunde gjøres, var, at man fremkom med et Lovforslag, der gik ud paa at hæve Loven af 3die Mai 1873, hvilket var meget sundere og naturligere, og at man da lod de Fabrikker, som havde arbeidet, fordi de troede at kunne gjøre gode Affærer, for Fremtiden arbejde frit ligesom alle andre Forretninger, og tage Skade for Hjemgjæld med Hensyn til Fortiden. Det vilde forekomme mig at være det Simple og Naturlige, og at ville svare til de Grundsætninger, som dette Thing med god Grund